

Na temelju Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave Kantona Središnja Bosna (Službene novine Županije Središnja Bosna, broj: 8/03 – pročišćeni tekst i 14/03), ministar prosvjete, znanosti, kulture i športa Kantona Središnja Bosna donosi

P R A V I L N I K O NATJECANJU UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA¹

SADRŽAJ PRAVILNIKA

Članak 1.

Pravilnik o natjecanju učenika osnovnih i srednjih škola sadrži sljedeće:

1. ciljevi natjecanja učenika
2. organiziranje i razine natjecanja učenika
3. kalendar natjecanja učenika
4. tehnička organizacija natjecanja učenika
4. 1. sudionici natjecanja učenika
4. 2. natjecateljske zadaće
5. uloga nastavnika / mentora
6. program i red na natjecanju učenika
6. 1. prigovori i žalbe
7. pohvale i nagrade
8. natjecateljski programski sadržaji
9. financiranje natjecanja učenika
10. rukovođenje natjecanjem učenika i kaznene odredbe
11. prijelazne i završne odredbe.

I. CILJEVI NATJECANJA UČENIKA

Članak 2.

Ciljevi natjecanja učenika su:

1. poboljšanje djelotvornosti škola i obrazovnog sustava u Kantonu Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Kanton)
2. omogućavanje učenicima da primjene stečena znanja, sposobnosti i vještine iz određenih oblasti te poticanje produktivnih znanja

---

¹ Objavljen u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna, broj 8/06

3. afirmacija najkvalitetnijih rezultata postignuća učenika i nastavnika u osnovnim i srednjim školama kroz razna natjecanja, kroz redovitu i izbornu nastavu, te slobodnih aktivnosti
4. uspješno stvaranje profesionalne zajednice onih koji uče, koji ulažu sve svoje napore i resurse kako bi omogućili svakom učeniku da napreduje i razvija svoje pune potencijale
5. širenje i popularizacija znanja i sposobnosti učenika
6. razvijanje učeničkih potencijala, otkrivanje darovitih učenika i pružanje mogućnosti da iskažu snagu svoga talenta te steknu nove kompetencije i odgovornosti
7. uvođenje učenika u samostalni istraživački i stvaralački rad i razvoj te vještine učenja
8. razmjena iskustava između škola i uključenje u procese koji povećavaju učenje učenika i nastavnika
9. pripremanje učenika za život, samostalnost, samopouzdanje i komunikacijske vještine te upoznavanje i druženje učenika iz različitih škola i sredina.

II. ORGANIZIRANJE I RAZINE NATJECANJA UČENIKA

Članak 3.

a) Organizatori natjecanja učenika su:

1. Ministarstvo prosvjete znanosti, kulture i športa (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)
2. zavod za školstvo
3. općine
3. strukovne udruge
4. stručni aktivni nastavnika za pojedine predmete
5. nevladine organizacije.

b) Natjecanja učenika provode se:

1. na školskoj razini
2. na općinskoj razini
3. na kantonalnoj razini
4. na federalnoj razini
5. na državnoj razini
6. na međunarodnoj razini (na europskoj razini i na olimpijadi).

Natjecanja učenika, ovisno o kojoj vrsti natjecanja se radi, mogu biti pojedinačna ili ekipna.

III. KALENDAR NATJECANJA UČENIKA

Članak 4.

Plan i kalendar školskih natjecanja učenika utvrđuje se godišnjim planom i programom rada škole.

Plan i kalendar općinskih i kantonalnih natjecanja učenika (predmeti i natjecateljske discipline) za svaku školsku godinu utvrđuje Ministarstvo, do kraja listopada tekuće školske godine za sljedeću školsku godinu.

Plan i kalendar za razine natjecanja više od kantonalne utvrđuju organizatori (mjerodavno Ministarstvo, zavodi za školstvo, strukovna udruga za određeni predmet, nevladine organizacije i sl.).

Članak 5.

Natjecanja učenika osnovnih i srednjih škola održavat će se prema sljedećem kalendaru:

1. školsko natjecanje – tijekom veljače
2. općinsko natjecanje – tijekom ožujka
3. kantonalno natjecanje – tijekom travnja
4. federalno natjecanje – sukladno utvrđenim terminima organizatora
5. državno natjecanje – sukladno utvrđenim terminima organizatora
7. međunarodno natjecanje – sukladno utvrđenim terminima organizatora.

Školska natjecanja učenika odnosno općinska natjecanja učenika održavaju se istoga dana u svim općinama Kantona.

Članak 6.

Kalendar natjecanja učenika sadrži sljedeće podatke:

1. nadnevak, dan i sat početka svake razine natjecanja učenika
2. mjesto i školu / domaćina natjecanja učenika
3. rok prijave za pojedine razine natjecanja učenika.

Iznimke te izmjene i dopune kalendara natjecanja učenika odobrava ministar prosvjete, znanosti, kulture i športa (u daljnjem tekstu: ministar).

IV. TEHNIČKA ORGANIZACIJA NATJECANJA UČENIKA

Članak 7.

Školska natjecanja učenika organiziraju i provode školski stručni aktivni nastavnika za pojedine predmete, prema kalendaru natjecanja učenika.

Općinska natjecanja učenika provodi jedna od škola (tehnički organizator) koju imenuje Ministarstvo na prijedlog škola sudionica.

Kantonalno natjecanje učenika organizira i provodi Ministarstvo imenovanjem kantonalnoga povjerenstva radi realiziranja i praćenja natjecanja te jedne škole kao tehničkoga organizatora.

Federalno natjecanje učenika organizira i provodi Federalno ministarstvo prosvjete i nauke, strukovne udruge ili nevladine organizacije, prema kalendaru natjecanja učenika koje je pravodobno dostavljeno Ministarstvu.

Članak 8.

Suglasnost za sudjelovanje (pojedinačno, ekipno ili kao član tima Kantona) učenika osnovnih i srednjih škola Kantona na državnom i međunarodnom natjecanju daje ministar.

Određene specifičnosti za sudjelovanje učenika na natjecanjima duhovnog i nacionalnog obilježja, u odnosu na određeni nastavni plan i program te godišnji plan i program (Dan kruha, uča'ci Kur'ana, nacionalna kulturna baština, ekokviz i sl.), organiziraju i provode ravnatelji škola, uz suradnju Ministarstva.

Članak 9.

Propozicije natjecanja učenika donosi Ministarstvo, zavod za školstvo, Federalno ministarstvo prosvjete i nauke te odgovarajuće strukovne udruge i nevladine organizacije, a objavljuje se istodobno kada i kalendar natjecanja učenika.

IV. 1. Sudionici natjecanja učenika

Članak 10.

Redoviti učenici osnovnih i srednjih škola Kantona mogu sudjelovati na natjecanjima učenika, pojedinačno ili kao članovi ekipe.

Jedan učenik može se natjecati, kao pojedinac ili član ekipe, u više disciplina.

Ekipni plasman škola dobije se na temelju zbroja bodova triju najboljih učenika škole.

Sudjelovanje učenika na natjecanjima dragovoljno je.

Da bi učenik sudjelovao na višoj razini natjecanja učenika, mora sudjelovati na prethodnoj razini i postići odgovarajući rezultat.

Članak 11.

Školska natjecanja organiziraju se za sve učenike škole koje, prema natjecateljskim kriterijima, prijave njihovi nastavnici.

Dvije škole, istog nastavnoga plana i programa, s manjim brojem učenika, mogu se dogovoriti da školska natjecanja organiziraju zajedno.

Broj učenika natjecatelja na općinskoj razini, pojedinačno ili ekipno, sukladan je propozicijama natjecanja.

Napredovanje učenika natjecatelja na višu razinu natjecanja ovisi o njihovim rezultatima i propozicijama.

Članak 12.

Organizatori niže razine natjecanja učenika obvezni su organizatorima sljedeće razine natjecanja učenika u roku od pet dana nakon održanog natjecanja učenika dostaviti rezultate s potrebnim podacima:

1. ime i prezime učenika odnosno popis članova ekipe
2. naziv škole i mjesto
3. broj osvojenih bodova odnosno plasman u natjecanju
4. ime i prezime predmetnog nastavnika, mentora odnosno pratitelja učenika ili ekipe.

Članak 13.

Nakon održanog kantonalnoga natjecanja povjerenstvo u roku od sedam dana obvezno dostavlja Ministarstvu dokumentaciju koja, ovisno o naravi natjecateljske discipline, čine učenički radovi, portofoliji, zapisnici sudaca ili žirija, zapisnici povjerenstva i sl., iz koje se vide rezultati i ljestvica poretka, tj. plasman od 1. do posljednjeg mjesta.

Iz konačne ljestvice poretka natjecatelja ili ekipa Ministarstvo će, sukladno propozicijama, dostaviti imena pojedinaca ili nazive ekipa za višu razinu natjecanja učenika (za federalno ili državno natjecanje).

IV. 2. Natjecateljske zadaće

Članak 14.

Na svakoj razini natjecanja učenika do kantonalne razine, iz teoretskih nastavnih oblasti učenici rade test odnosno rješavaju zadatke.

Vrijeme izradbe testa ili zadataka na kantonalnoj razini natjecanja učenika traje 120 minuta, a na nižoj razini natjecanja 90 minuta.

Natjecanje učenika u športu te glazbenoj i likovnoj umjetnosti, kao i građanskom obrazovanju za demokraciju i ljudska prava održavaju se prema posebnim pravilima.

Natjecateljska povjerenstva određuju vrijeme posebno za izvođenje eksperimenata, praktičnih radnih operacija i produkcija te za prezentacije radova.

Članak 15.

Testove odnosno zadatke za školska natjecanja učenika pripremaju stručni aktivni nastavnici.

Testove odnosno zadatke za općinska i kantonalna natjecanja učenika priprema i osigurava zavod za školstvo i Ministarstvo, na temelju prikupljenih prijedloga koje mogu dostaviti škole, pojedini nastavnici, strukovne udruge, nevladine organizacije i sl., uz poštovanje tajnosti.

Testovi za natjecanja učenika moraju biti recenzirani i lektorirani, na jednom od službenih jezika – hrvatskome jeziku ili bosanskome jeziku ili srpskome jeziku. Uz natjecateljske zadatke na svim razinama natjecanja učenika moraju biti dana rješenja odnosno ključ bodovanja učeničkih radova i način rangiranja pojedinaca i ekipa, sudionika u natjecanju.

Članak 16.

Na svim razinama natjecanja učenici rješavaju testove / zadatke pismeno, usmeno ili izvođenjem eksperimenata ili radnih operacija i umjetničkom produkcijom te prezentacijom portofolija i istraživačkih radova.

Natjecateljska povjerenstva za pojedinu razinu natjecanja učenika odgovorna su za tajnost natjecateljskih zadataka do početka natjecanja, kao i za anonimnost rezultata svih natjecatelja / ekipa, do objave konačne ljestvice poretka.

Pisani učenički radovi s kantonalnoga natjecanja čuvaju se do kraja tekuće školske godine u Ministarstvu, a ostali radovi, kao što su makete, modeli, portofoliji, likovni radovi i sl., čuvaju se u školi – domaćinu natjecanja, nakon čega se predaju školama iz kojih su učenici, gdje se nagrađeni radovi trajno čuvaju.

V. ULOGA NASTAVNIKA / MENTORA

Članak 17.

Nastavnici / mentori:

1. pripremaju učenike za pojedine razine natjecanja kroz redovitu, dodatnu i izbornu nastavu te slobodne aktivnosti učenika
2. odgovorni su za sigurnost učenika za vrijeme putovanja na natjecanje i u povratku s natjecanja
3. sudjeluju u radu natjecateljskih povjerenstava
4. predlažu zadatke i testove Ministarstvu i natjecateljskim povjerenstvima, uz diskreciju i tajnost materijala.

VI. PROGRAM I RED NA NATJECANJU UČENIKA

Članak 18.

Natjecateljsko povjerenstvo, u suradnji s tehničkim organizatorom (školom), određene razine natjecanja u programu natjecanja propisuje:

1. vrijeme početka i završetka rada učenika na rješavanju natjecateljskih zadataka
2. raspored prostorija i opreme za natjecanje učenika
3. dežurstvo nastavnika za nadzor nad radom učenika

4. vrijeme za arbitražu, nakon objavljenih preliminarnih rezultata i prikupljenih možebitnih prigovora

5. pomoćna sredstva (opremu, pribor, materijal, instrumente i sl.) kojima se natjecatelji mogu koristiti za vrijeme rada.

Tehnički organizator (škola) obavezan je osigurati: adekvatne učionice, dvoranu, športske terene, svlačionice, prostore za povjerenstvo, osvježenje za učenike i nastavnike i sl., ovisno o vrsti i specifičnosti natjecanja, te redarstvenu službu radi sigurnosti učenika.

VI. 1. Prigovori i žalbe

Članak 19.

Na svim razinama natjecanja do kantonalne, čim se natjecanje završi, a i tijekom natjecanja (ako su grublji previdi i povrede) i kad povjerenstvo za pregled preuzme učeničke radove, organizator je dužan izložiti, na mjestu lako dostupnom učenicima i predstavnicima ekipa, testove i rješenja kako bi svi mogli provjeriti svoj rad.

Nakon priopćenja konačnih rezultata, sudionik natjecanja ili ovlaštenu predstavnik, ako smatraju da određeni rad zaslužuje više ili manje bodova, imaju pravo na prigovor odnosno žalbu.

Prigovor i žalba prosljeđuju se, u pisanome obliku, predsjedniku natjecateljskoga povjerenstva koje ju je dužno razmotriti i riješiti u roku od jedan sat, ako je u mogućnosti.

Ako se radi o složenijem problemu, povjerenstvo je dužno u roku od tri dana (izuzimajući neradne dane) nakon dobivenog prigovora i žalbe razmotriti problematiku i napismeno odgovoriti školi iz koje su natjecatelji, s obrazloženjem svoga stava, te objaviti konačnu ljestvicu poretka rezultata.

VII. POHVALE I NAGRADE

Članak 20.

Za osvojena I., II. i III. mjesto na školskom i općinskom natjecanju učenika, učenike se nagrađuje diplomom i nekom odgovarajućom nagradom, darom, a za osvojena IV. i V. mjesto, samo diplomom.

Nagrade osigurava organizator / pokrovitelj odgovarajućeg natjecanja učenika.

Također, organizator / pokrovitelj natjecanja učenika može nastavnicima učenika natjecatelja dodijeliti pohvalnice / priznanja za trud na ostvarenju ciljeva i potporu kvaliteti natjecanja.

Na kantonalnim natjecanjima, kojima je pokrovitelj Ministarstvo, dodjeljuju se za tri prvoplasirana mjesta i novčane naknade kako slijedi:

Redni broj	Osvojeno mjesto	Iznos naknade za učenika pojedinačno	Iznos naknade za ekipni plasman	Iznos naknade za nastavnika
1.	I. mjesto	100,00 KM	300,00 KM	200,00 KM
2.	II. mjesto	70,00 KM	200,00 KM	150,00 KM
3.	III. mjesto	50,00 KM	100,00 KM	100,00 KM

Ministar će odobriti, posebnim aktom, sredstva za određeno natjecanje ako su planirana Proračunom Kantona Središnja Bosna.

Članak 21.

Diplome, pohvalnice i priznanja potpisuje, u ime organizatora / pokrovitelja, odgovorna osoba (predsjednik povjerenstva, ravnatelj škole, organizator natjecanja učenika, ministar, načelnik općine i sl.).

Izgled i sadržaj diploma, pohvalnica i priznanja propisuje organizator natjecanja učenika.

Evidenciju o primljenim diplomama, pohvalnicama i priznanjima s kantonalne, federalne, državne i međunarodne razine natjecanja učenika vodi Ministarstvo.

Izvješća o provedenim natjecanjima učenika i postignutim uspjesima / rezultatima učenika objavljuju se u pisanim i elektronskim medijima, a stručne analize, komentari, mišljenja i prijedlozi u odgovarajućim strukovnim publikacijama.

VIII. NATJECATELJSKI PROGRAMSKI SADRŽAJI

Članak 22.

Za sve razrede i sve razine natjecanja učenika, testovi i zadaci trebaju omogućiti maksimalno izražavanje znanja, vještina, sposobnosti i umijeća učenika, stečenih realiziranjem redovite i dodatne nastave prethodnih razreda te izvannastavnim i individualnim radom do održavanja odgovarajućeg natjecanja.

IX. FINANCIRANJE NATJECANJA UČENIKA

Članak 23.

Sredstva za provedbu školskih i općinskih natjecanja učenika osigurava škola odnosno organizator / pokrovitelj, a o visini sredstava međusobno se dogovaraju.

Sredstva za kantonalno natjecanje učenika osigurava Ministarstvo ili organizator / pokrovitelj.

Sredstva za natjecatelje ili ekipe na federalnoj, državnoj ili međunarodnoj razini natjecanja učenika osigurava Ministarstvo.

Izvori sredstava za natjecanja učenika su:

1. sredstva proračuna
2. sredstva za materijalne troškove škola
3. sredstva sponzora, donatora i pokrovitelja
4. sredstva iz izvanrednih prihoda škole.

Članak 24.

Sredstva za troškove kantonalnoga natjecanja učenika snosi Ministarstvo, a obuhvaćaju:

1. troškove organizacije (eventualni zakup prostora, materijalni troškovi te troškovi za sokove i sendviče za učenike i sl.)
2. trošak prijevoza natjecatelja / ekipa
3. naknadu natjecateljskom povjerenstvu, do razine dnevnica
4. nadoknadu za vođe ekipa, po 30,00 KM
5. nagrade za osvojena mjesta.

Za sva druga natjecanja učenika organizator / pokrovitelj i domaćin snose troškove.

Članak 25.

Sredstva za troškove na višim razinama natjecanja učenika od kantonalne razine obuhvaćaju sljedeće troškove (ako su natjecanja izvan Kantona):

1. putne troškove i dnevnice (za nastavnike, pratioce za učenike 1/5 dnevnice, po danu)
2. troškove pripremanja materijala, opreme i sl. za natjecanje učenika
3. nagrade za najuspješnije natjecatelje (novčane ili materijalne).

Najkasnije sedam dana nakon održanog natjecanja učenika i povratka učenika, vođa natjecatelja / škola podnosi Ministarstvu izvješće o rezultatima natjecanja i utrošenim sredstvima (dokaze, račune, specifikaciju).

X. RUKOVOĐENJE NATJECANJEM UČENIKA I KAZNENE ODREDBE

Članak 26.

Članovi natjecateljskih povjerenstava, natjecatelji i nastavnici / mentori, ovlaštene predstavnici dužni su poštovati odredbe ovoga pravilnika i naputke predsjednika povjerenstva, a u protivnom, predsjednik povjerenstva razrješuje ih dužnosti člana povjerenstva ili ih odstranjuje s natjecanja učenika.

Razrješenje dužnosti člana povjerenstva ili odstranjivanje natjecatelja / učenika s natjecanja registrira se u zapisnik i izvješće s provedenog natjecanja.

Članak 27.

Ako natjecateljsko povjerenstvo kantonalne razine natjecanja utvrdi da se povjerenstvo niže razine natjecanja učenika nije pridržavalo odredbi ovoga Pravilnika o natjecanju učenika osnovnih i srednjih škola koje se odnose na

provedbu određenog natjecanja, može odlučiti, vodeći isključivo računa o interesu učenika / natjecatelja:

a) da se natjecanje ponovi ako su učinjene teže povrede Pravilnika i ako je time poremećena ljestvica poretka

b) da se pregledaju i ponovno vrednuju rezultati provedenog natjecanja te obavi izbor najuspješnijeg natjecatelja za sudjelovanje na sljedećoj razini natjecanja

c) da učenike koji se nisu pridržavali odredbi ovoga pravilnika koje se odnose na provedbu natjecanja učenika, a nisu odstranjeni s natjecanja, diskvalificira i nakon proglašenja rezultata natjecanja učenika, a eventualne nagrade i priznanja oduzme

d) da učenik / natjecatelj koji je diskvalificiran dobiva nulu bodova.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

Izmjene i dopune ovoga pravilnika mogu predložiti, inicirati Ministarstvu škole, zavod za školstvo, strukovne udruge, nastavnici i mentori, napismeno, a o tim izmjenama i dopunama odlučuje ministar.

Članak 29.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Službenim novinama Kantona Središnja Bosna.

Broj: 01/03-38-279/06-4

15. svibnja 2006.

Travnik

MINISTAR

Branko Golub, v. r.